

PAUza

Akademicka

Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności

Nr 19

Kraków, 31 grudnia 2008

Drodzy Czytelnicy,

Mamy za sobą pierwsze cztery miesiące *PAUzy Akademickiej*, 19 numerów. Dzisiejszy, dziewiętnasty, zamyka pewien etap redagowania pisma, które zakładaliśmy – czas to przyznać – z wielkim niepokojem. Jest to dobry moment do refleksji i podziękowań.

A więc najpierw sukcesy. Po pierwsze zdobyliśmy wielu znakomitych autorów i dzięki temu pismo zaczyna być komentowane w polskim środowisku naukowym. Znacznie więcej potencjalnych autorów obiecało nam współpracę, chociaż rezultatów jeszcze nie widać. Mimo to, grudniowe numery *PAUzy* są – świątecznie – powiększone do sześciu stron. Niestety, to tylko chwilowy sukces: bardzo trudno będzie trwale zwiększyć objętość bez dodatkowych środków. Będziemy się o to uporczywie starali, bo jako główne zadanie uważamy organizowanie debaty o aktualnych sprawach polskiej nauki i kultury; także w ważnych sprawach społecznych, o ile nauka ma w nich coś istotnego do powiedzenia. Tematów nie braknie.

Powoli zdobywamy czytelników – co trudniejsze – bo nie dysponujemy możliwościami reklamy, poza umiejętnością kilku przyjaciół. Stąd apel: Drodzy Czytelnicy, powiedzcie o *PAUzie* swoim znajomym.

Z okazji Nowego Roku, warto zwrócić uwagę na kilka spraw podjętych przez *PAUz*ę, które wzbudziły odzew i które będziemy kontynuować.

„Wieczny” temat finansowania nauki został podjęty w sposób niekonwencjonalny. Artykułem Profesora Andrzeja Koźmińskiego (*PAUza* 5) rozpoczęliśmy rozważania o wspomaganiu nauki przez prywatnych sponsorów. Profesor Koźmiński zwraca uwagę na brak w Polsce odpowiednio wykwalifikowanych ludzi, którzy potrafią o sponsorów zabiegać, wyjaśniając im korzyści, jakie mogą uzyskać finansując naukę. Kontynuując ten wątek, red. Magdalena Bajer zwróciła uwagę na wielką rolę rozbudzania pozytywnego snobizmu, a Dr Jerzy Serwacki (*PAUza* 6) przedstawił ramy prawne. Czekamy na obiecana analizę przeszkód wywołanych błędnym prawem, hamujących ten rodzaj działalności.

Już w pierwszym numerze *PAUzy* sytuację polskiej humanistyki opisał w dramatycznym apelu Profesor Stanisław Mossakowski, czym wywołał dalsze głosy. Doprowadziło to do specjalnej uchwały Walnego Zgromadzenia PAU. Skutki mogą być dalekosiężne, gdyż środowisko humanistyczne zaczyna konstruować projekt specjalnego programu rządowego, który wzmocniłby tę ważną dziedzinę polskiej nauki i kultury.

Ostatnio (*PAUza* 14), wypowiedzią Profesora Macieja Żylicza rozpoczęła się polemika na temat sytuacji czasopism naukowych wydawanych w Polsce. Radykalna teza Profesora Żylicza, który proponuje po prostu zlikwidować wszystkie czasopisma w dziedzinie nauk przyrodniczych wychodzące w Polsce, jak dotąd nie znalazła

poparcia wśród innych dyskutantów. Spór trwa; sądząc z licznych listów, nie sądzimy, aby szybko wygasł. Kto wie, może nawet doprowadzi do praktycznych rozwiązań, bo wszyscy – jak dotąd – zgadzają się, że dzisiejsza sytuacja jest nie do zaakceptowania.

Następny temat, który zamierzamy poruszyć w najbliższym czasie, to kontrowersyjne zagadnienie zapłodnienia *in vitro*. Chcielibyśmy, aby nasi Czytelnicy mogli uzyskać na ten temat poważne opinie uczonych, nieskażone politycznymi preferencjami. Liczymy, że temat zostanie oświetlony z różnych stron – jak na to zasługuje.

Czeka także niezwykle ważny wątek etosu uczonego. Nie ma wątpliwości, że problem jest aktualny. Dramatyczne zmiany w środowisku naukowym, wywołane głównie ogromnym wzrostem liczby „pracowników nauki”, a także coraz silniejszymi efektami globalizacji, powodują głębokie efekty socjologiczne i obyczajowe. To, co jeszcze kilkanaście lat temu „nie uchodziło”, albo było „nie do pomyślenia”, powoli staje się... normą. Czy należy z tym się pogodzić, uznając taki stan rzeczy za ewolucję obyczajową, czy też próbować powrócić do „starych dobrych czasów” – to tylko jedno z możliwych pytań. Bez wątpienia, zagadnienie jest wielopoziomowe i trudne. Niemniej obiecujemy je podjąć.

Drodzy Czytelnicy, zdajemy sobie sprawę, że pismo ma jeszcze wiele usterek, że może jeszcze niezupełnie panujemy nad sytuacją. Dziękujemy za cierpliwość, dziękujemy za listy, zwłaszcza krytyczne i prosimy o więcej.

Dziękujemy gorąco naszym Autorom, którzy przysyłają teksty do *PAUzy* nie licząc na honoraria. Staramy się usilnie, aby tę nienormalną sytuację zmienić, ale – jak dotąd – na horyzoncie same chmury. Dziękujemy szczególnie serdecznie Panu Andrzejowi Mleczce za udostępnianie *gratis* swoich znakomitych rysunków, ożywiających nasze łamy.

Specjalne podziękowania kierujemy do Pana Profesora Jacka Majchrowskiego, Prezydenta Królewskiego Stołecznego Miasta Krakowa, a także do Biura Promocji i Marketingu Miasta, bez których zaangażowania wydawanie *PAUzy* nie byłoby możliwe.

Kończąc, życzymy Autorom i Czytelnikom szczęśliwego, pogodnego Nowego Roku.

Redakcja *PAUzy Akademickiej*